

подкрѣпя противъ злитѣ искушения. Человѣкъ на моето мѣсто никому, освѣнъ на Бога, не е длъженъ да дава отчетъ за постъпките си, но именно тѣзи самостоятелностъ и въвежда въ много искушения, отъ които ний непрѣстанно трѣбва да се пазиме». Той самъ съчинилъ много отъ употребяванитѣ се въ него време походни молитви; него и считататъ за съчинителъ на знаменития воененъ псаломъ. »Не падай духомъ, малка дружина!« Единъ съврѣмененъ лѣтописецъ, въ това отношение, го описва по слѣдующия начинъ: »кралъ Густавъ-Адолфъ почва всичките си прѣдприятия съ молитва, и за това ги довършва съ благодарение«.

Цѣлия му животъ билъ отражение на това чисто и дълбоко благочестие. Слѣдъ заблуждението съ Маргарита Кабеля, той не можалъ вече да бже упрѣкнатъ нито въ най малка слабостъ отъ този родъ. Неумѣреността въ храната, играта и бездѣлието били за него свѣсѣмъ непознати. Самъ, по обикновеннитѣ си качества, като рѣшително надминавалъ всички, които го окръжавали, той вслѣдствие на самото това обстоятелство билъ далечъ отъ всѣко попълзновение къмъ завистта. Той нѣмалъ какво да крий, а за това нѣмалъ защо и да се приструва; като не оскърбявалъ никого, за него била чужда недовѣрчивостъ: »Азъ можъ да спя, казвалъ той, на колѣнитѣ на всѣкого отъ моитѣ подданици«. Той билъ алченъ, но жадѣялъ само за слава, която търсилъ въ познанието на истината и въ благото на отечеството. Особенно благороденъ и любезенъ билъ той по отношение на своитѣ най близки. Майка му, вдовствующата кралица, унищожила най сладките надѣжди на младостта му*), трудила се да повдигне

*) Като го раздѣлила съ обожаваната отъ него Емма Брахе.

противъ него по малкия му братъ, Карла-Филиппа, и била тайна виновница на много, опасни за държавата, а лично за него неприятни случаи; но, при всичко това, той всѣкога ѝ оказвалъ синовна почитъ и покорностъ, като отстъпвалъ на прищевките ѝ въ всичко, което не се отнасяло до благото на отечеството и до длъжноститѣ на господаря. Двата си съперници, херцогитѣ Иоанна и Карла-Филиппа, той обърналъ въ надѣжни приятели, като се отнасялъ къмъ тѣхъ съ искренна, братска дружба. Той билъ неизмѣнно вѣренъ на съпругата си и се трудилъ, колкото можалъ, да скрива слабоститѣ ѝ. Отношението му съ сестра си, пфалцграфинята Екатерина и съ приятеля си, Акселя Оксеншерна, съставлява блясквъ примѣръ на всичко прѣкрасно и благородно въ братската любовъ и непоколебимата дружба.

Като давалъ по такъвъ начинъ самъ примѣръ на чистъ и безукоризненъ животъ, той и между приближенитѣ си не търпялъ хора съ порочно поведение. Доноса и клѣветата се отхвърляли съ прѣзрѣние; играта, пиянството и разврата били свѣсѣмъ пропждени. Нѣкои млади хора, които проявили склонностъ къмъ такива навици, незабавно и безъ колебание били отстранени отъ двора; другитѣ взели да се прѣдпазватъ. Дворцитѣ на шведския кралъ били обителъ не само на военната слава, познанията, вкуса и любезността, но сжщо и на благочестието, правосъдието и добритѣ нрави, и жителитѣ на Швеция, като обръщали тамъ погледитѣ си, не само че се удивлявали на блясъка, който намирали тамъ, но и съ благоговение, съ пламенна любовъ глѣдали на всичко благородно, високо, което се заключавало въ тѣзи стѣни, и високия примѣръ дѣйствувалъ благотѣлно вър-